

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/22
5620 S. K/Ek-2

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/1095
Karar No. 2025/4644
Tarihi: 21.05.2025

- ENGELLİK NEDENİYLE NAKLEN TAYİN İSTEMİ
- ENGELLİLİK NEDENİ VE DURUMUNUN İDARENİN TAKTİR YETKİSİNİ ORTADAN KALDIRACAK BOYUTTA OLMADIĞI

ÖZETİ Dosya içeriğine göre davacının çölyak hastalığı nedeniyle %55 oranında engelli raporu olduğu ve dava konusu naklen tayin talebinin de bu mazerete bağlı olduğu sabittir. Hâl böyle olunca uyuşmazlıkta ele alınması gereken husus davacının mazeretinin, naklen tayin hususunda davalı İdarenin takdir hakkını bertaraf edip etmediğidir.

Yukarıda yer verilen 5620 sayılı Kanun hükümlerine göre kamu kurum ve kuruluşlarında sürekli işçi kadrosunda görev yapan ve sağlık kurulu raporunda en az yüzde kırk oranında engeli olan personelin, engellilik durumundan kaynaklanan gerekçelere dayalı olarak Kurum içinde yer değiştirme talebinde bulunabileceği yönünde bir hak kabul edilmiş ise de, bu hakkın idarelerce koşulsuz olarak karşılanması gerektiğine ilişkin emredici bir düzenleme yapılmamış, aksine bu kapsamdaki taleplerin idarelerin kadro imkânları ve teşkilat yapıları dikkate alınarak karşılanacağı kuralına yer verilmiştir. Kaldı ki davacının yukarıda hükmüne yer verilen Genelge uyarınca 2019 yılında yer değişikliği yaptığı da sabittir.

İlgili mevzuat ile tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, davalı Bakanlığın takdir hak ve

yetkisi kapsamında kamu hizmetini gözeterek davacının naklen tayin talebinin reddine dair yaptığı işlem hukuka uygun olup aksi yöndeki değerlendirmeye yazılı şekilde verilen davanın kabulü kararının bozulması gerekmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesinde Erzin Hürriyet Ortaokulunda engelli işçi olarak görev yaptığını, artan sağlık sorunları sebebi ile Aksaray iline naklen tayin talebinde bulunduğunu, bu husustaki önceki başvurularında talebi geri çevrilen müvekkilinin dava dilekçesi ekinde sunulan 2020/6450 sayı numaralı Kamu Denetçiliği Kurumu Tavsiye Kararı doğrultusunda talebini yinelediğini, ancak davalı İdarece "herhangi bir mazerete bağlı olarak nakli yapılan işçiler beş yıl süre geçmedikçe tekrar nakil talebinde bulunamaz" konulu Bakanlık Genelgesine istinaden taleplerinin geri çevrildiğini iddia ederek nakil talebinin reddine dair işlemin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davanın idari yargı alanına girdiğini bu sebeple davanın reddini talep ettiklerini, davalı tüzel kişinin yerleşim yeri Ankara olduğundan davanın yetkisiz mahkemede açıldığını, davacının hâlen 4857 sayılı İş Kanunu'na (4857 sayılı Kanun) tâbi olarak görev yaptığını, davacı ile müvekkili İdare arasında herhangi bir iş sözleşmesinin bulunmadığını, davacı Koop-İş Sendikasına üyesi olduğundan Bakanlık ile Koop-İş arasında imzalanan 01.07.2018-31.12.2020 yürürlük süreli "MEB ve Taşra Teşkilatlarına Bağlı 10 Nolu İş kolunda Faaliyet Gösteren İşyerleri İşletme Toplu Sözleşme" hükümlerine tâbi olduğunu, ilgili hükümlerde "Herhangi bir mazerete bağlı olarak nakil yapılan işçiler ne mazereti olursa olsun en az 5 yıl süreyle tekrar nakil talebinde bulunamayacaklardır" düzenlenmesine yer verildiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'da, engellilerin haklarını diğer bireylerle eşit kullanabilmesi için idarelere gerekli değişiklikleri yapması, tedbirleri alması ve çalışan engellilerin karşılaşabileceği engel ve güçlükleri ortadan kaldırmaya yönelik istihdam süreçlerine dair önlemleri alması yönünde düzenlemeler yer aldığı, ayrıca 4857 sayılı Kanun'un 30. ve 101. hükmünün amacının engellilerin istihdamını

sağlamak olduğu, söz konusu hükümlerin kamu işçisi olan başvuranın tayin talebinin reddedilmesinde kanuni dayanak olarak gösterilmesinin mümkün olmadığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğünün başvuranın tayin talebinin karşılanması ile birlikte oluşacak personel açığını kapatmak için yeni personel istihdamı yapabileceği gibi, başka bölgelerde çalışan memurları söz konusu müdürlük emrine tayin edebilme yetki ve kapasitesine sahip olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacının 4857 sayılı Kanun'un 30. maddesine göre engelli işçi kadrosuyla çalıştığı, çölyak hastalığı sebebiyle %55 engelli bulunduğuyla ilişkin rapor aldığı, 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına Veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un (5620 sayılı Kanun) ek 2. Maddesine göre %40 üzerinde engelli bulunanların maddede belirtilen şartları taşımaları hâlinde yer değişikliği talebinde bulunabileceği, yine 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 417. Maddesinde işverene işçinin sağlığını koruyacak tedbirleri alma sorumluluğunun yüklendiği, davalı taraf Genelge uyarınca 5 yıl geçmedikçe tayin talebinde bulunulamayacağını savunmuşsa da; Genelge hükümlerinin kanuni düzenlemelere aykırı olamayacağı, talebin yerine getirilmemesine ilişkin başka müsbet bir gerekçe ileri sürülemediğinden Mahkemece verilen kararın yerinde olduğu gerekçesiyle davalının istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde;

1. Uyuşmazlıkta yargı yolunun caiz olmadığını,
2. Davanın yetkisiz mahkemede açıldığını,
3. Davacının atamasının yapılması hâlinde Aksaray ilinde norm fazlası engelli daimi işçi bulunacağından bu durumun kamu zararına sebebiyet vereceğini, yine davacının naklen atamasının yapılmasında İdarenin takdir yetkisinin bulunduğu ve idarenin bu yetkiyi kullanabileceğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, davacının naklen tayin talebinin reddine dair işlemin hukuka aykırı olup olmadığının tespiti talebine ilişkindir.

5620 sayılı Kanun'un ek 2. maddesinde;

"(1) Kamu Kurum ve kuruluşlarında sürekli işçi kadrosunda görev yapan ve ilgili mevzuatına göre alınan sağlık kurulu raporunda en az yüzde kırk oranında engelli olduğu belirtilen işçiler ile ağır engelli raporlu eşi veya bakmakla yükümlü olduğu birinci derece kan hısımları bulunan işçiler, engellilik durumundan

kaynaklanan gerekçelere dayalı olarak Kurum içinde yer değiştirme talebinde bulunabilir.

(2) Bu kapsamdaki talepler kamu Kurum ve kuruluşlarının kadro imkânları ve teşkilat yapıları dikkate alınarak karşılanır.

(3) İşçinin kendisinin veya birlikte yaşadığı eşi ve bakmakla yükümlü olduğu çocuklarının engellilik durumunun tedavisi sebebiyle Kurum içinde yer değişikliği talep etmesi hâlinde, yer değiştirme suretiyle atama yapılacak yerin, işçinin ve bu fıkra kapsamındaki yakınlarının engellilik durumuna uygun olması esastır.

(4) Engellilik durumu devam ettiği sürece Kurum ve kuruluşlarca isteği dışında işçinin görev yeri değiştirilmez. Engellilik durumu ortadan kalkan işçiler hakkında genel hükümler çerçevesinde işlem yapılır." düzenlemesine yer verilmiştir.

Yine davalı Milli Eğitim Bakanlığı Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 12.02.2018 tarihli ve 2911983 sayılı "10 Nolu İş Kolundaki Sürekli İşçilerin Nakilleri" konulu Genelgesi ile davalı bünyesinde sürekli işçi pozisyonunda çalışan işçilerin nakil taleplerine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olup bu Genelgede, "Herhangi bir mazerete bağlı olarak nakil yapılan işçiler ne mazereti olurlarsa olsun en az 5 (beş) yıl süreyle tekrar nakil talebinde bulunamayacaklardır." düzenlemesine de yer verilmiştir.

Somut uyuşmazlıkta; 16.07.2018 tarihinde Mardin Milli Eğitim Müdürlüğü emrine engelli daimi işçi kadrosuyla ataması yapılan davacı, söz konusu Genelge kapsamında kendi isteğiyle 04.03.2019 tarihinde Hatay Milli Eğitim Müdürlüğünde engelli işçi olarak çalışan E.A. ile karşılıklı yer değişikliği (becayış yoluyla) yapmış, daha sonra Aksaray iline yaptığı nakil başvurusu ise Bakanlık tarafından ilgili genelge uyarınca karşılıklı yer değiştirmelerden itibaren 5 yıl geçmedikçe yeniden yer değişikliği talebinde bulunulamayacağı gerekçesiyle reddedilmiştir.

Dosya içeriğine göre davacının çölyak hastalığı nedeniyle %55 oranında engelli raporu olduğu ve dava konusu naklen tayin talebinin de bu mazerete bağlı olduğu sabittir. Hâl böyle olunca uyuşmazlıkta ele alınması gereken husus davacının mazeretinin, naklen tayin hususunda davalı İdarenin takdir hakkını bertaraf edip etmediğidir.

Yukarıda yer verilen 5620 sayılı Kanun hükümlerine göre kamu kurum ve kuruluşlarında sürekli işçi kadrosunda görev yapan ve sağlık kurulu raporunda en az yüzde kırk oranında engeli olan personelin, engellilik durumundan kaynaklanan gerekçelere dayalı olarak Kurum içinde yer değiştirme talebinde bulunabileceği yönünde bir hak kabul edilmiş ise de, bu hakkın idarelerce koşulsuz olarak karşılanması gerektiğine ilişkin emredici bir düzenleme yapılmamış, aksine bu kapsamdaki taleplerin idarelerin kadro imkânları ve teşkilat yapıları dikkate alınarak karşılanacağı kuralına yer verilmiştir. Kaldı ki davacının yukarıda hükmüne yer verilen Genelge uyarınca 2019 yılında yer değişikliği yaptığı da sabittir.

İlgili mevzuat ile tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, davalı Bakanlığın takdir hak ve yetkisi kapsamında kamu hizmetini gözeterek davacının

naklen tayin talebinin reddine dair yaptığı işlem hukuka uygun olup aksi yöndeki değerlendirmeye yazılı şekilde verilen davanın kabulü kararının bozulması gerekmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

21.05.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.